

NIEUWSBRIEF Juni 2016

Inhoudsopgave:

- 2016-26 Verzekerd pensioen fors duurder bij verlenging, maar er zijn alternatieven
- 2016-27 Eerste Kamer neemt wet verbeterde premiereregeling aan
- 2016-28 Kosten indexering na premievrijmaking komen voor rekening van de werkgever
- 2016-29 Geen recht op pensioenindexatie na echtscheiding bij afkoop volgens Boon/Van Loon
- 2016-30 Verzoek om echtscheiding afgewezen wegens lager pensioenvooruitzicht vrouw
- 2016-31 Kostenvergoeding lijfrente belast in box 1

2016-26 Verzekerd pensioen fors duurder bij verlenging, maar er zijn alternatieven

Bedrijven met een middelloonpensioen die hun contracten bij verzekeraars moeten verlengen staan premieverhogingen van 50% en hoger te wachten. De oorzaak ligt in de lage markttrente en de hogere levensverwachting van de Nederlandse bevolking. Als bij het pensioencontract in de afgelopen 5 of 10 jaar tariefsгарantie werd afgegeven, zal de klap het grootst zijn. Bij tariefrentes van 1,5% is het momenteel eerder te verwachten dat er toeslag moet worden bijbetaald in plaats van dat overrentedeling kan worden toegekend. Ook berekenen de verzekeraars hogere kosten door die zijn ontstaan door de strengere kapitaaleisen. Voor werkgevers zijn de nieuwe pensioentarieven na contractverlenging ongewenste en vaak onvoorziene personeelskostenstijgingen, die ze niet zomaar kunnen doorbelasten aan hun werknemers. Maar het is niet zo dat een werkgever de grote prijsstijgingen bij hard gegarandeerd pensioen voor lief moet nemen. Er zijn mogelijkheden om over te stappen naar meer “zachte pensioenrechten”, mits er tijdig een andere marsroute wordt gekozen waarbij de deelnemers en eventueel ondernemingsraad worden betrokken. Deskundige begeleiding bij het gehele transitietraject kan voorkomen dat werkgevers (achteraf) conflicten krijgen met werknemers.

2016-27 Eerste Kamer neemt wet verbeterde premiereregeling aan

Na de Tweede Kamer is ook de Eerste Kamer op 14 juni 2016 akkoord gegaan met het wetsvoorstel verbeterde premiereregeling, waarmee deelnemers in de uitkeringsfase kunnen doorbeleggen met het opgebouwde pensioenkapitaal. Daardoor bestaat de mogelijkheid om op pensioendatum variabele pensioenuitkeringen aan te kopen. De senaat nam ook een motie aan met het verzoek een onderzoek te starten hoe alle pensioenfondsen deelnemers in vrijwillige pensioenregelingen een variabele uitkering kunnen bieden zonder dat de werkgever een bijdrage levert. Er vindt nog overleg plaats over de wijze waarop de *prudent person regel* bij premieovereenkomsten wordt ingevuld. Het is de bedoeling dat ook andere methoden dan een life-cycle beleggingsbeleid worden toegestaan, mits wordt voorkomen dat oudere deelnemers op of voorafgaand aan de pensioendatum worden blootgesteld aan teveel neerwaarts beleggingsrisico. Uitvoerders die na de invoering van de Wet verbeterde premiereregeling uitsluitend een vast pensioen blijven aanbieden, krijgen tot 1 januari 2018 uitstel van de verplichting om het beleggingsrisico af te stemmen op een variabele pensioenuitkering.

Als ingangsdatum van deze wet wordt vooralsnog uitgegaan van 1 augustus 2016. Voor veel (bijna-) gepensioneerden zal het zeer welkom zijn als er niet langer op pensioendatum verplicht gegarandeerd pensioen moet worden aangekocht tegen de tarieven ten tijde van ingangsdatum van het pensioen.

2016-28 Kosten indexering na premievrijmaking komen voor rekening van de werkgever

Het einde van een uitvoeringsovereenkomst brengt met zich mee dat de pensioenaanspraken premievrij achterblijven, als niet is gekozen voor (collectieve) waardeoverdracht naar een nieuwe pensioenuitvoerder. In bepaalde situaties kan het voorkomen dat werkgever aanvullende koopsommen

NIEUWSBRIEF Juni 2016

verschuldigd is, namelijk als in het pensioenreglement is bepaald dat de werkgever de indexatie via koopsommen financiert. In het onlangs berechte geval is deze bepaling van toepassing gebleven na het einde van de verzekeringsovereenkomst en het premievrij maken wegens het overstappen naar een nieuwe pensioenuitvoerder. Het ging hier om een werkgever die was gedispenseerd voor verplichte deelname van zijn werknemers aan het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen. Werkgever bracht zijn pensioenregeling onder bij een verzekeraar waar de pensioenaanspraken zijn geïndexeerd. De indexatie is contractueel minimaal gelijk aan de indexatie van het Bpf. Het Pensioenreglement bepaalde onder meer: "Indien de totale beschikbare overrente daartoe ontoereikend is, zal de werkgever uit eigen middelen indexeren tot aan het percentage waarmee het bedrijfspensioenfonds haar pensioenen indexeert." Op enig was het saldo van het overrentedepot negatief en om de rechten van de achtergebleven deelnemers volgens het pensioenreglement te kunnen indexeren brengt de verzekeraar hiervoor kosten in rekening. Werkgever weigerde de gevorderde koopsommen te voldoen maar ziet zich daartoe alsnog gedwongen door de uitspraak van hof Amsterdam. De beëindigingsovereenkomst wijzigde de rechten van de (achtergebleven) deelnemers niet omdat de oude pensioenovereenkomst niet is uitgewerkt. Deelnemers hebben dus ook na premievrijmaking recht op indexering van de opgebouwde aanspraken. Deze moeten volgens het pensioenreglement worden voldaan uit het overrente depot dan wel door aanvullende koopsommen van werkgever.

2016-29 Geen recht op pensioenindexatie na echtscheiding bij afkoop volgens Boon/Van Loon

Pensioen bij of na echtscheiding blijft een bron van discussie waarbij de rechter er soms aan te pas moet komen. Een echtpaar heeft het huwelijk beëindigd vóór 1 mei 1995, zodat de pensioenrechten moeten worden verrekend conform het Boon/Van Loon- arrest. Dit arrest biedt verschillende mogelijkheden tot verrekening van de pensioenrechten. Het Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelt dat partijen er voor hebben gekozen dat de man de te verrekenen opgebouwde waarde van de pensioenaanspraken diende af te kopen met een eenmalig aan de vrouw te betalen bedrag. Dat bedrag is door de rechter vastgesteld op een kleine 6.000 euro. Daarbij past volgens het Hof niet dat dit bedrag vervolgens geïndexeerd dient te worden. Indexering is in dit kader slechts redelijk wanneer partijen de pensioenrechten verdelen door middel van een voorwaardelijke uitkering en daarvoor is niet gekozen. Indien partijen zouden zijn gescheiden na 1 mei 1995, kan het een ander verhaal worden omdat toekomstige indexeringen in beginsel ook een vereveningsgerechtigde ten goede moeten komen.

2016-30 Verzoek om echtscheiding afgewezen wegens lager pensioenvooruitzicht vrouw

Voor de echtscheidingsadvocatuur is het goed om op de hoogte te zijn van het instrument van "pensioenverweer" ex artikel 1:153 lid 1 BW, dat – indien het beroep hierop wordt toegewezen - tot afwijzing van een verzoek tot echtscheiding leidt. In een recente casus was als gevolg van de echtscheiding het uitzicht van de vrouw op partnerpensioen in ernstige mate verminderd hetgeen de totstandkoming van de echtscheiding (op initiatief van de man) saboteerde. De vrouw en de man in kwestie zijn in 1997 op huwelijkse voorwaarden gehuwd. Zij hebben de Wet Verevening Pensioenrechten bij echtscheiding van toepassing verklaard, met dien verstande dat er een andere verdeelsleutel is overeengekomen (60-40 in plaats van 50-50). Ook wordt uitgegaan van een langere periode dan de huwelijkse periode. Verder is aangegeven dat de vrouw op pensioendatum van de man kan kiezen voor een afkoopsom in plaats van de verevening. De vrouw is in hoger beroep gegaan tegen de door de rechtbank uitgesproken echtscheiding en is van oordeel dat de toewijzing van het echtscheidingsverzoek leidt tot het teloorgaan van, dan wel een ernstige vermindering van, de uitkering van partnerpensioen aan de vrouw ingeval van vooroverlijden van de man. Dat had te maken met

NIEUWSBRIEF Juni 2016

specifieke bepalingen in het pensioenreglement. Het kwam erop neer dat indien de man binnen 15 jaar na het eindigen van het huwelijk zou overlijden en getrouwd blijkt te zijn, het partnerpensioen voor de vrouw zal afnemen tot bijna de helft. In het – hoogstwaarschijnlijke – geval dat de man later komt te overlijden, ontvangt de vrouw in het geheel geen partnerpensioen. In deze situaties is er dus sprake van een halvering, dan wel volledig vervallen van een recht op partnerpensioen als gevolg van de echtscheiding. Het Hof overweegt dat ingevolge artikel 1:153 lid 1 BW, de echtscheiding niet kan worden toegewezen voordat omtrent pensioen een voorziening is getroffen die, gelet op de omstandigheden van het geval, ten opzichte van beide echtgenoten billijk is te achten. Dat is anders indien redelijkerwijs te verwachten is dat de andere echtgenoot zelf voldoende voorzieningen kan treffen of indien de duurzame ontwrichting van het huwelijk in overwegende mate te wijten is aan de andere echtgenoot. Het Hof volgt de man niet in zijn standpunt dat de duurzame ontwrichting is te wijten aan de vrouw. Rest derhalve de vraag of van de vrouw redelijkerwijs te verwachten is dat zij zelf voldoende voorzieningen kan treffen. De vrouw heeft zulks gemotiveerd betwist. Het hof is met de vrouw van oordeel dat redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat de vrouw, los van een eventuele door partijen te treffen billijke voorziening, over voldoende middelen zal beschikken om het verlies van het partnerpensioen in voldoende mate te compenseren. Van haar kan niet worden verwacht dat zij teneinde het gemis aan partnerpensioen op te vangen in de toekomst de door haar bewoonde woning geheel te gelde zou moeten maken.

Noot: Om te voorkomen dat een beroep op pensioenverweer slaagt, is het zaak dat er zo nodig tijdig een vervangende nabestaandenvoorziening wordt getroffen ten behoeve van de vrouw, op het leven van haar vereveningsplichtige man. Deskundige begeleiding door een onafhankelijke pensioenadviseur is belangrijk, omdat beide partijen zich moeten committeren aan een oplossing.

2016-31 Kostenvergoeding lijfrente belast in box 1

Een belastingplichtige met een lijfrenteverzekering krijgt van zijn verzekeraar een kostenvergoeding wegens teveel in rekening gebrachte kosten. De inspecteur en de rechtbank vinden dat de vergoeding hoort tot het inkomen uit werk en woning in box 1. De ontvangen compensatievergoeding is volgens de rechter onderdeel van de lijfrente-uitkeringen en valt daarom onder de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen als bedoeld in de Wet IB. Als dat niet het geval zou zijn, dan zou het bedrag van € 791 beschouwd moeten worden als een teruggaaf van een deel van de eerder betaalde (en afgetrokken) lijfrentepremies en dus als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen als bedoeld in de Wet IB, belast zijn. In beide gevallen leidt dat tot belastbaarheid van het bedrag. Ook het bezwaar van de verzekerde dat de compensatie betrekking had op meerdere jaren en ook als zodanig gespreid moet kunnen worden houdt volgens de rechtbank geen stand. Er bestaat geen wettelijke grondslag om de uitkering aan andere jaren toe te rekenen. Voor de verzekerde pakte de compensatievergoeding nog eens extra zuur uit om hij door de vergoeding net boven de inkomensgrens voor ouderenkorting uitkwam. Hierdoor verloor hij voor een groot deel het recht op deze korting. Bovendien moet hij de ouderenkorting die hij in 2013 kreeg terugbetalen. Ook op dit vlak kan de rechtbank niets voor hem betekenen.

Deze nieuwsbrief wordt u ter informatie aangeboden door Da Vinci Pensioenadvies. Aan de kernachtige weergave van –meestal– complexe kwesties kunnen geen rechten worden ontleend. Heeft u ondersteuning nodig bij pensioenkwesties aangaande een of meerdere onderwerpen uit de nieuwsbrief?

Vraag dan advies bij pensioenconsultant Theo Willemsen.

Telefoon: 072-8885195 of stuur een e-mail naar info@davincipensioenadvies.nl.